

Protokół z posiedzenia Komisji habilitacyjnej
w postępowaniu habilitacyjnym dr Anny Drab-Kurowskiej
w dniu 11.12.2019 roku

Posiedzenie Komisji habilitacyjnej, powołanej przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w dniu 11 czerwca 2019 r. na podstawie art. 18a ust. 5 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017r., poz. 1789) w związku z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające Ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 30 sierpnia 2018 r. poz. 1669), w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr Anny Drab-Kurowskiej w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse odbyło się w dniu 11 grudnia 2019 r. w budynku Uniwersytetu Szczecińskiego przy ul. Cukrowa 8.

W posiedzeniu wzięło udział siedmiu członków Komisji, w tym:

1. prof. dr hab. Andrzej Czyżewski – Przewodniczący Komisji habilitacyjnej,
2. dr hab. Michał Pluciński – Sekretarz Komisji habilitacyjnej,
3. prof. dr hab. Andrzej Grzelakowski – Recenzent,
4. prof. dr hab. Andrzej Szablewski – Recenzent,
5. prof. dr hab. Elżbieta Załoga – Recenzent,
6. prof. dr hab. Aleksander Panasiuk – Członek Komisji habilitacyjnej,
7. dr hab. Wojciech Downar – Członek Komisji habilitacyjnej.

Lista obecności na posiedzeniu znajduje się w załączniku nr 1.

Przed posiedzeniem członkowie Komisji habilitacyjnej otrzymali dokumentację dotyczącą postępowania habilitacyjnego dr Anny Drab-Kurowskiej, w skład której wchodziły:

1. Wniosek Habilitantki wraz z załącznikami, o których mowa w przepisach art. 18a ustawy i spełniający wymogi określone także w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 września 2016 r. w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania czynności doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. z 2016 r. poz. 1586), zwanego dalej rozporządzeniem o postępowaniu), wskazujący także na Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego jako jednostkę organizacyjną, wybraną przez Habilitantkę do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego.
2. Pismo Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów informujące o powołaniu Komisji habilitacyjnej oraz jej składzie.

3. Recenzje, zawierające ocenę osiągnięć, w tym: naukowych uzyskanych po otrzymaniu stopnia doktora, o których mowa w przepisach art. 16 ust. 1 i 2 ustawy oraz, co do zakresu osiągnięć, określonych szczegółowo w przepisach par. 3 - 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. Nr 196, poz. 1165, zwanego dalej rozporządzeniem o kryteriach naukowych); otrzymane recenzje zostały przesłane pocztą elektroniczną wszystkim członkom Komisji w dniu 18.11.2019 r.

Posiedzenie Komisji otworzył jej Przewodniczący, prof. dr hab. Andrzej Czyżewski, który stwierdził obecność na posiedzeniu wszystkich Członków Komisji, powołanych przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w postępowaniu habilitacyjnym dr Anny Drab-Kurowskiej. Na wstępie Przewodniczący powitał serdecznie i przedstawił wszystkich obecnych na posiedzeniu, następnie omówił kwestie formalne i proceduralne. Przewodniczący stwierdził, że zostały spełnione wszystkie warunki, żeby Komisja władna była podjąć uchwałę (zgodnie z art. 18a ust. 11 ustawy) zawierającą opinię w sprawie nadania lub odmowy nadania dr Annie Drab-Kurowskiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse. Powyższa uchwała zgodnie z przepisami ustawy podejmowana będzie w trybie głosowania jawnego, ponieważ Habilitantka nie wniosowała o głosowanie tajne. Podjęta przez Komisję uchwała, wraz z uzasadnieniem i innymi dokumentami, zostanie przedłożona Radzie Naukowej Instytutu Ekonomii i Finansów Uniwersytetu Szczecińskiego jako jednostce przeprowadzającej postępowanie habilitacyjne.

Przewodniczący stwierdził również, iż wszyscy członkowie Komisji zapoznali się z recenzjami i pozostałą dokumentacją. W dalszej kolejności Przewodniczący poprosił osoby uczestniczące w posiedzeniu komisji habilitacyjnej dr Anny Drab-Kurowskiej o wyrażenie opinii odnoszących się do osiągnięć naukowych oraz innych, mających określić aktywność naukowo-badawczą, popularyzatorską, organizacyjną i dydaktyczną dr Anny Drab-Kurowskiej, które uważają za istotne i mogą wpłynąć na wyrażoną w uchwale Komisji opinię w sprawie nadania lub odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse. Przewodniczący zaproponował, aby kolejność wypowiedzi była następująca: jako pierwsi Recenzenci w kolejności podanej w piśmie Centralnej Komisji, po nich Członkowie Komisji, Sekretarz, a na koniec Przewodniczący Komisji.

Pierwszy z Recenzentów – prof. Andrzej Grzelakowski swoją wypowiedź rozpoczął od podania podstawy formalnej sporządzonej recenzji. Przywołał również podstawę prawną oraz

dostępne wytyczne CK, na których opierał się przygotowując merytoryczną ocenę osiągnięć naukowych oraz uzyskanego całościowego dorobku Kandydatki do stopnia doktora habilitowanego. Następnie Profesor przybliżył sylwetkę zawodową Habilitantki jako nauczyciela akademickiego, wymieniając najważniejsze etapy Jej dotychczasowego rozwoju naukowego. Charakteryzując działalność zawodową dr Anny Drab-Kurowskiej jako nauczyciela akademickiego, wskazał na dość szeroką aktywność w sferze dydaktycznej, realizowaną poza macierzystą uczelnią. Za godne podkreślenia uznał także to, że oprócz wykonywanej działalności naukowo-dydaktycznej i organizacyjnej na Uczelni, Habilitantka doskonaliła swoje umiejętności językowe, uzyskując 3 certyfikaty z języka niemieckiego oraz 2 z języka angielskiego. Przekłada się to niewątpliwie nie tylko na jakość realizowanego procesu dydaktycznego, ale także stwarza podstawy do rozszerzenia bazy bibliograficznej, z której może efektywnie korzystać oraz włączenia się w sferę międzynarodowej współpracy naukowo-badawczej, a w tym realizacji prac eksperckich i projektów badawczych. Profesor sformułował krytyczną uwagę w stosunku do bardzo syntetycznego sporządzenia przez Habilitantkę zestawienia działalności naukowo-badawczej i dydaktyczno-organizacyjnej oraz efektów tej aktywności do momentu uzyskania stopnia dr nauk ekonomicznych. Według Recenzenta nie stwarza to podstaw do dokonywania jakichkolwiek porównań intensywności prowadzonej przez Nią działalności jako nauczyciela akademickiego w tym okresie, w relacji do okresu 03.2005-03.2019.

Profesor omówił główne obszary zainteresowań naukowych Habilitantki, która do momentu uzyskania stopnia doktora nauk ekonomicznych koncentrowała się na zagadnieniach z zakresu wdrażania i realizacji procesów deregulacji rynków pocztowych UE oraz badaniu kierunku rozwoju tych rynków. Po uzyskaniu stopnia doktora nauk ekonomicznych w zakresie ekonomiki informacji i strategii marketingowych, dr Anna Drab-Kurowska kontynuowała badania w ramach tak określonego nurtu zainteresowań naukowo-badawczych z dość silnie zarysowaną orientacją na branżę pocztową wchodzącą w skład sektora usług, eksponując na bazie ogólnych praw i prawidłowości ekonomicznych cechy szczególne tego sektora i specyfikę jego funkcjonowania na gruncie gospodarki rynkowej. Jej badania koncentrowały się w większym stopniu na zagadnieniach dotyczących funkcjonowania rynków usług pocztowych oraz identyfikacji i analizie tendencji rozwojowych, jakie występowały w tym okresie zarówno w branży usług pocztowych, jak też w ramach tego specyficznego rynku usług. Efektem prowadzonych badań w tym obszarze

były liczne publikacje Habilitantki, które stanowiły tylko jedną z wielu płaszczyzn Jej aktywności, jako zdecydowanie ukierunkowanego na rozwój nauczyciela akademickiego.

Prezentując szczegółową ocenę opublikowanego dorobku i osiągnięć naukowych (za wyjątkiem monografii habilitacyjnej), Recenzent zauważył, że można jej dokonać zarówno pod względem ilościowym, mierząc go liczbą publikacji oraz wartością punktową, jaką przyznano tym pracom naukowym oraz jakościowym, uwzględniając wartość merytoryczną i metodyczną, jaką publikacje te wniosły do rozwoju dyscypliny naukowej reprezentowanej przez Habilitantkę lub dyscyplin pokrewnych. W tym miejscu sformułował zarzut w stosunku do Habilitantki, iż nie podaje wartości punktowej tej części swoich osiągnięć naukowych, co nie pozwala ocenić, jak wartość ta zmieniała się w czasie i tym samym, jaka była intensywność aktywności naukowej przekładającej się na publikacje zamieszczane w czasopismach o różnej randze punktowej według listy MNiSW.

Z załączonej dokumentacji wynika, iż w okresie po uzyskaniu stopnia doktora Habilitantka nie opublikowała samodzielnie lub w ramach współautorstwa żadnej publikacji naukowej w czasopismach indeksowanych w bazie JCR lub ERIH, co zdaniem Profesora w istotny sposób osłabia jakość przedstawionego do oceny dorobku. W Jego ocenie brak publikacji znajdujących się na liście JCR może natomiast w pewnym stopniu rekompensować wysoka jakość najważniejszego osiągnięcia naukowego Kandydatki, jakim jest monografia habilitacyjna. W czasopismach indeksowanych w bazie WoS Habilitantka opublikowała łącznie 4 prace (dodatkowo 1 artykuł znajduje się na etapie wydawniczym). Omawiając dorobek publikacyjny Recenzent zauważył, iż 103 pozycje, oznaczają statystycznie, że przeciętnie w skali roku Habilitantka publikowała prawie 8 prac naukowych. W Jego ocenie, w kategoriach ilościowych jest to bardzo wysoki wynik. Aspekt jakościowy publikowanego dorobku naukowego dr A. Drab-Kurowskiej uniemożliwia brak analizy bibliometrycznej, opartej na uznanych standardowych wskaźnikach oceny dokonań naukowych, opracowanej przez dział informacji naukowej biblioteki lub inną odpowiednią jednostkę uczelni. Brak publikacji naukowych Habilitantki zamieszczonych w czasopismach znajdujących się na liście JCR sprawia, iż sumaryczny Impact Factor (IF) wynosi 0 (brak). Według stanu na 29.03.2019 w bazie WoS indeksowana była zaledwie 1 praca (oczekują jednak 4 kolejne), a liczba cytowań (ogółem) wynosiła 0. W konsekwencji tego indeks Hirscha określony na podstawie opublikowanych prac indeksowanych w tej bazie wynosi również 0. Ten rodzaj wyceny dorobku publikowanego wskazuje zdaniem Recenzenta na to, że Habilitantka znajduje się dopiero na początkowym etapie budowy swojej międzynarodowej pozycji

naukowej, czego przyczyną może być między innymi to, że większość prac jest napisana w języku polskim, albo też Jej przedmiot badań i ich publikowane wyniki nie mają nowatorskiego, istotnego dla dalszego rozwoju dziedziny nauk ekonomicznych i dyscypliny ekonomia (obecnie dziedzina nauk społecznych, dyscyplina ekonomia i finanse) znaczenia, co w części może być rezultatem dość wąskiego w sensie merytorycznym, raczej branżowego ich charakteru.

Profesor podkreślił, że Habilitantka mogła odnieść się do doświadczeń innych przemysłów sieciowych (telekomunikacji, energetyki, transportu). Zauważył także, że poza swym głównym nurtem badawczym Habilitantka podejmowała również badania dotyczące roli i znaczenia informacji oraz nowoczesnych technologii, jako istotnych czynników wzrostu produkcji w mikroskali. Ponadto dość ważnym obszarem badań naukowych dr Anny Drab-Kurowskiej była również ekonomia społeczna, na gruncie której poszukiwała rozwiązań problemów z zakresu funkcjonowania rynku usług pocztowych.

Oprócz osiągnięć naukowych wyrażających się w postaci opublikowanych prac naukowych w wydawnictwach krajowych i międzynarodowych do dorobku naukowego Profesor zaliczył również działalność Habilitantki w sferze realizacji projektów badawczych (uczestnictwo w realizacji 3 międzynarodowych projektów badawczych oraz pełnienie w jednym z nich, współrealizowanym przez Uniwersytet Szczeciński oraz University of Aalborg zarówno funkcję głównego wykonawcy, jak też jego kierownika). Recenzent zwrócił również uwagę na wysoką aktywność konferencyjną Habilitantki, w roli panelisty oraz moderatora sesji plenarnych.

Przechodząc do oceny monografii habilitacyjnej jako najważniejszego osiągnięcia naukowego Habilitantki, Recenzent zauważył, że monografia pt. „Polityka konkurencji w obszarze rynku pocztowego Unii Europejskiej” jest opracowaniem bardzo obszernym, liczącym łącznie 324 strony, przy czym zasadnicza, merytoryczna część rozprawy obejmująca wstęp, 6 logicznie wydzielonych fragmentów tekstu w postaci rozdziałów oraz zakończenie liczy 290 stron. Ponadto integralnym jej elementem jest bibliografia, obejmująca łącznie 347 pozycji oraz spis tabel i rysunków. Rozprawa habilitacyjna w przedstawionej formie, zdaniem Recenzenta, jest dziełem skonstruowanym w sposób przejrzysty i czytelny oraz zasadniczo jednoznaczny w odbiorze treści. Porządkuje logicznie zagadnienia będące przedmiotem rozważań, ilustrując zarazem wiele omawianych kwestii w sposób jasny za pomocą zestawień statystycznych i rysunków, co znacznie ułatwia percepcję treści. Od strony formalno-językowej opracowanie to nie budzi większych zastrzeżeń. Dowodzi to, że Autorka posiada

warsztat naukowy umożliwiający podejmowanie i samodzielne prowadzenie prac badawczych o takim charakterze, jak recenzowana monografia habilitacyjna.

Rozpoczynając merytoryczną ocenę osiągnięcia naukowego, prof. Andrzej Grzelakowski zauważył, że we wstępie Habilitantka przedstawiła i uzasadniła przekonywująco przesłanki zarówno merytoryczne - teoriopoznawcze, jak i praktyczno-aplikacyjne, które skłoniły Ją do podjęcia badań dotyczących polityki konkurencji na rynku usług pocztowych w UE. Tak sformułowana problematyka badawcza, zdaniem Recenzenta, z założenia uwzględniać powinna i zarazem łączyć: aspekty stricte teoretyczne, dotyczące funkcjonowania rynków usług (pocztowych) i roli konkurencji w budowie sprawnego w kategoriach ekonomicznych i społecznych mechanizmu zgłaszania i realizacji popytu z aspektami praktycznymi odnoszącymi się do wdrażania skutecznych narzędzi polityki gospodarczej stymulujących na tych rynkach konkurencję. W pełni zgodził się więc z przyjętymi wstępnymi założeniami badawczymi Autorki. Podkreślił także, iż podjęta w monografii habilitacyjnej problematyka badawcza jest aktualna i ważna tak z teoretycznego - stricte ekonomicznego punktu widzenia i to zarówno od strony merytorycznej, jak i metodycznej, jak też praktycznego, stwarzając możliwości wdrożenia uzyskanych wyników badań.

Habilitantka przyjęła, że podstawowym celem badań jest „...wypracowanie koncepcji rozwoju rynków usług pocztowych na podstawie analizy sytuacji na rynku usług pocztowych Unii Europejskiej”. Według Recenzenta sformułowany podstawowy cel badań:

- nie określa jasno jakich rynków usług (krajów, regionów świata) koncepcja ta ma dotyczyć,
- zbyt silnie akcentuje projektowo-badawcze, typowo aplikacyjne podejście do problemu badawczego,
- pomija ważny składnik merytoryczny głównego problemu badań, jakim jest konkurencja (polityka konkurencji na tym rodzaju rynku),
- nie spełnia wszystkich kryteriów prawidłowej konstrukcji celu badań, opartych na zasadzie SMART.

Pomimo tych mankamentów, w ocenie Profesora, można uznać go jednak przy tak sformułowanej tematyce badawczej prezentowanej w monografii i sposobie podejścia do badanego zagadnienia od strony metodycznej za zasadny.

Odnosząc się do podstawowej hipotezy badawczej w brzmieniu „w prowadzeniu polityki konkurencji na europejskim rynku pocztowym zasadniczym problemem jest rozpoznanie i zaimplementowanie odpowiednich narzędzi polityki gospodarczej”, prof. Andrzej

Grzelakowski uznał, iż nie jest to wprawdzie oryginalne i szczególnie ambitne wyzwanie badawcze, ale tym niemniej tak sformułowana hipoteza badawcza jest spójna w sensie merytorycznym z ustalonym celem prowadzonych rozważań w tym opracowaniu i logicznie koresponduje z głównym problemem badawczym określonym w jego tytule. Słowo „rozpoznanie”, Profesor zaproponował zastąpić wyrazem właściwy dobór, a słowo „odpowiednich” wyrazem „skutecznych”, co w Jego przekonaniu pozwoliłoby doprecyzować tę hipotezę i ułatwić jej weryfikację za pomocą odpowiednio dobranych metod badawczych. Głównej hipotezie badawczej towarzyszą trzy przyjęte hipotezy szczegółowe (dodatkowe). Są one sformułowane jasno i merytorycznie nawiązują do hipotezy podstawowej, rozwijając istotę wyzwania badawczego w niej zawartego i określając jednocześnie sposób jego realizacji w ramach koncepcji badawczej ustalonej przez Autorkę.

Dobór metod badawczych, zastosowanych przez Habilitantkę, oraz zakres i sposób ich wykorzystania do potrzeb badawczych w tej pracy, dotyczącej analizy funkcjonowania jednego z rodzajów rynków usług i polityki konkurencji w odniesieniu do tego rynku, Recenzent uznał za prawidłowy. Przechodząc do oceny poszczególnych części składowych głównego osiągnięcia naukowego dr Anna Drab-Kurowskiej, podkreślił ich spójność merytoryczną i logikę prowadzonych wywodów w obrębie każdej z nich. Zaproponował również „odchudzenie” r. 3.

Dr Anna Drab-Kurowska zaproponowała własną procedurę badań w obszarze będącym przedmiotem Jej dociekań naukowych, określonych ramami tematycznymi monografii. Zdaniem Recenzenta, można ją uznać za interesującą tak z teoretycznego, tj. merytorycznego i metodycznego, jak również praktycznego punktu widzenia. Dotyczy to również koncepcji kształtowania polityki konkurencji na rynku pocztowym UE. Koncepcja ta, oparta na uzyskanych wynikach badań przeprowadzonych na bazie zarówno źródeł pierwotnych (co należy tutaj szczególnie wyeksponować), jak i bogatego zestawu źródeł wtórnych, potencjalnie posiada znaczny walor aplikacyjności - tak na gruncie teorii ekonomii i nauk pokrewnych, jak i praktyki – szczególnie w odniesieniu do sfery regulacyjnej (polityki gospodarczej). W tym wyraża się wartość dodana tego osiągnięcia naukowego.

Znaczna część uzyskanych wyników badań Habilitantki może być zdaniem Recenzenta aplikowana do teorii ekonomii, a dotyczy to w głównej mierze aspektów metodycznych (analizy rynków usług, mierzenia poziomu konkurencji oraz skutków zastosowania różnych instrumentów jej pobudzania).

Oceniając osiągnięcia z zakresu dorobku dydaktycznego, organizacyjnego i popularyzatorskiego oraz krajowej i międzynarodowej współpracy, Recenzent przywołał informacje dotyczącą uczestnictwa Habilitantki w programach europejskich oraz innych programach zagranicznych i krajowych (w latach 2009-2019 uczestniczyła Ona w 8 projektach - w tym dwu w charakterze kierownika; w zdecydowanej większości były to programy krajowe). W latach 2012-2017 Habilitantka uczestniczyła również w programach szkoleniowych realizowanych w ramach Erasmus Plus w Bułgarii, Portugalii, Hiszpanii i Danii. Biorąc aktywny udział w międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych, Habilitantka uczestniczyła również w pracach komitetów organizacyjnych międzynarodowych i krajowych konferencji naukowych.

Na satysfakcjonującym poziomie Profesor ocenił aktywność Habilitantki w obszarze zaangażowania w komitetach redakcyjnych czasopism wydawanych na US, osiągnięcia dydaktyczne, uczestnictwo w stażach szkoleniowych (o charakterze szkoleniowym i dydaktycznym) oraz działalność związaną z rozpowszechnieniem wyników badań i popularyzacją nauki (przygotowanie i przeprowadzenia licznych warsztatów i spotkań informacyjnych, jak też wykładów i innych działań o takim charakterze).

Podsumowując swoje dotychczasowe rozważania, prof. Andrzej Grzelakowski sformułował następujące uwagi końcowe:

1. Zarówno wskazane najważniejsze osiągnięcie w postaci monografii, jak również pozostała część dorobku naukowego Habilitantki, wchodzi w zakres dziedziny i dyscypliny wskazanej we wniosku (obecnie: dziedziny nauki społeczne, lokując się głównie w dyscyplinie ekonomia i finanse wraz z jej relacjami z dyscyplinami: nauki o polityce i administracji oraz nauki o zarządzaniu i jakości). Istnieje zatem pełna przystawalność merytorycznej treści dorobku zaprezentowanego we wniosku z zakresem merytorycznym dyscypliny wskazanej przez Habilitantkę we wniosku o wszczęcie postępowania.
2. Od momentu uzyskania stopnia doktora Kandydatka istotnie powiększyła w wymiarze ilościowym i jakościowym swój dorobek naukowy i osiągnięcia i to, jak już wcześniej wskazano, we wszystkich w zasadzie zakresach swojej aktywności jako nauczyciela akademickiego. Nie w każdym jednak z nich został dokonany znaczący postęp, jeśli mierzyć uzyskane efekty nie tylko w kategoriach ilościowych, ale również, jeśli nie przede wszystkim, jakościowych, postrzeganych w formie wniesionej wartości dodanej.

3. Na tle całokształtu dorobku Habilitantki tę wniesioną wartość dodaną na poziomie zadowalającym dostrzegam w największym stopniu w takich składowych, będących ustawowo określonym przedmiotem oceny, jak:

- podstawowe osiągnięcia naukowe i pozostały dorobek publikacyjny,
- aktywność konferencyjna - wygłaszanie referatów na krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych,
- dorobek w zakresie działalności dydaktycznej, a w tym w zakresie popularyzacji nauki, a także
- dorobek w zakresie współpracy z instytucjami i przedsiębiorstwami krajowymi, a nawet szerzej - z otoczeniem społecznym i gospodarczym.

4. W łącznym dorobku naukowym uzyskanym od marca 2005 r nie ma jednak publikacji, które zasługiwałyby na szczególne wyróżnienie pod względem wnoszonego merytorycznego wkładu w rozwój dziedziny i dyscypliny naukowej, którą dr Anna Drab-Kurowska reprezentuje, ani też prac o szerszym oddźwięku międzynarodowym. Tego rodzaju słabości i niedostatki dorobku Habilitantki w pełni odzwierciedlają załączone w dokumentacji wniosku dane bibliometryczne. Ten rodzaj wyceny wskazuje na to, że Habilitantka znajduje się dopiero na wstępnym etapie budowy swej międzynarodowej pozycji naukowej, czego przyczyną jest między innymi to, że większość prac jest napisana w języku polskim i dotyczy dość wąskich zagadnień branżowych. Na przestrzeni ostatnich 3 lat nastąpiła jednak znaczna intensyfikacja aktywności naukowo-badawczej Habilitantki, co powinno przełożyć się na poprawę wskaźników oceny Jej dokonań naukowych.

5. Prowadzone przez dr Annę Drab-Kurowską w latach 2005-2018 badania i ich wyniki, prezentowane w recenzowanych publikacjach naukowych oraz w monografii habilitacyjnej, jako najważniejszym osiągnięciu naukowym, posiadają walor ogólnopoznawczy, a także w pewnym stopniu znamiona oryginalności i wnoszą nowe w aspekcie merytorycznym i metodycznym treści, które po ich szerszym upowszechnieniu (umiędzynarodowieniu) i rozwinięciu mogą wzbogacać teorię ekonomii, przyczyniając się do rozwoju tej dyscypliny naukowej. Mają one również walor aplikacyjny. Można zatem uznać, że Habilitantka w dostatecznym stopniu spełnia podstawowe kryterium określone w Ustawie (art. 16. ust. 1).

6. Relatywnie mało znaczące są natomiast osiągnięcia Kandydatki w kierowaniu projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków krajowych i zagranicznych, a także w przypadku badań stosowanych z przedsiębiorstwami. Analogicznie oceniam również osiągnięcia w zakresie współpracy z międzynarodowymi zespołami badawczymi,

realizującymi większe projekty, finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych.

Podsumowując całą swoją wypowiedź, prof. dr hab. Andrzej Grzelakowski stwierdził, iż mimo pewnych, wskazanych w recenzji braków i niedostatków w zakresie osiągnięć naukowo-badawczych, a także dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej Habilitantki, zalety tego dorobku, określane w kategoriach wartości dodanej wnoszonej w rozwój dyscypliny naukowej którą reprezentuje, przeważają nad tymi niedociągnięciami. Dostrzegając ponadto znaczny potencjał naukowy Kandydatki i walory aplikacyjne Jej osiągnięć naukowo-badawczych ocenił, że dr A. Drab-Kurowska spełnia w dostatecznym stopniu wszystkie wymagania określone w art. 16 ust. 1 Ustawy z dnia 14 marca z 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jedn. Dz.U. z 27 września 2017 r. poz.1789 z późn. zm.) i popiera Jej wniosek związany z procesem promocji.

Przewodniczący Komisji jako kolejnego o głos poprosi drugiego Recenzenta - prof. dr hab. Andrzeja Szablewskiego, który rozpoczynając swoją wypowiedź podkreślił, że przedmiotem oceny jest przede wszystkim monografia pt. „Polityka konkurencji w obszarze rynku pocztowego Unii Europejskiej” w dyscyplinie ekonomia i finanse. Wysoce krytyczna ocena tej monografii odniesiona została zarówno do jej wymiaru naukowo-poznawczego i aplikacyjnego, jak również warsztatowego. W opinii Recenzenta nie stanowi ona bowiem prezentacji dobrze zaprojektowanego oraz zrealizowanego projektu naukowo-badawczego. Ocena sformułowana przez prof. dr hab. Andrzeja Szablewskiego, oparta została na następujących argumentach.

Po pierwsze, jeśli chodzi o słabości dotyczące koncepcji badań to nie zawiera ona tego co pozwala wstępnie ocenić naukową wartość wybranego celu badań oraz hipotez badawczych, a mianowicie:

- przekonywującego uzasadnienia wyboru tematu badań, co wymagałoby nie tylko ulokowania go w szerszym kontekście pokazującym stan wiedzy, ale także na tej podstawie wskazania na istnienie istotnej luki badawczej, której wypełnienie stanowiłoby dopiero główną przesłankę podjęcia tematyki konkurencji w sektorze pocztowym,
- sformułowanego w związku z tym problemu badawczego, wynikającego stąd celu badań i powiązanych z nimi hipotez badawczych oraz wskazania na sposób ich weryfikowania.

Po drugie, słabością koncepcji badań jest ponadto:

- brak spójności między celem pracy a pytaniami badawczymi i hipotezami,
- wątpliwości dotyczące wartości naukowej hipotez pracy oraz możliwości ich weryfikacji.

Po trzecie, poważne wątpliwości rodzi zaprezentowany w monografii sposób realizacji projektu badawczego. Chodzi tu zwłaszcza o zawartość trzech jej pierwszych rozdziałów, które pozostają, co najwyżej, jeśli w ogóle, w bardzo luźnym związku z tematem, celem i hipotezami pracy. Co więcej, zdaniem Profesora, nie wnoszą one – choć mogłyby – żadnego istotnego wkładu do znanej już u nas wiedzy w zakresie podjętej w nich tematyki.

Po czwarte, za istotny mankament pracy Recenzent uznał w zasadzie brak w niej warstwy analitycznej, rozumianej jako dokonanie opisu i analizy rzeczywistych procesów liberalizacji rynków pocztowych w krajach członkowskich, lub przynajmniej w wybranych ze względu na przyjęte kryteria krajach, i dokonywania na tej podstawie istotnych z teoretycznego i aplikacyjnego punktu widzenia uogólnień. Habilitantka zadowala się dosyć wybiórczym i ograniczonym opisem stosownej legislacji unijnej lub dokumentów programowych. Jest to, w ocenie prof. Andrzeja Szablewskiego, o tyle dziwne, że przecież – na co zwraca sama uwagę – legislacja ta daje krajom członkowskim dużą swobodę w zakresie sposobu jej implementacji, co implikuje możliwość istnienia różnych modeli liberalizacji, których identyfikacja i opis mogłyby mieć dużą wartość poznawczą i praktyczną, ale i także stanowić istotną inspirację dla formułowania ciekawych pytań i hipotez badawczych. O tym mankamencie w dużym stopniu świadczy struktura przywołanej bibliografii, w której odczuwa się w zasadzie brak tzw. branżowej literatury przedmiotu, czyli w tym przypadku literatury, w której analizuje się różne teoretyczne i praktyczne aspekty procesu liberalizacji rynków pocztowych na świecie, a zwłaszcza na obszarze UE.

Po piąte, w pracy Habilitantka odwołuje się do dwóch przeprowadzonych przez siebie badań o charakterze empirycznych. Ich naukową wartość, w ocenie Recenzenta, dyskwalifikuje fakt, że Habilitantka nie uznała za stosowane, aby dokonać prezentacji metodologicznej strony tych badań.

Po szóste, z punktu widzenia tematu tych badań, czyli polityki konkurencji w sektorze pocztowym, za kluczową sprawę uznać należy rozróżnienie między klasyczną polityką konkurencji i regulacją prokonkurencyjną. Rozróżnienie to jednocześnie implikuje ważny tu instytucjonalny wymiar tego rodzaju polityki, czyli że jest ona, czy może, być realizowana przez dwa organy, a mianowicie odpowiednio organ antymonopolowy oraz regulatora

sektorowego. Zarzut Recenzenta sprowadza się do tego, że Habilitantka nie wytyczyła w tym zakresie klarownej linii demarkacyjnej i nie oparła w sposób konsekwentny swojej analizy problemu prowadzenia polityki konkurencji na tym właśnie rozróżnieniu, wskazując z jednej strony na rolę jaką oba rodzaje polityki pełniły w procesie liberalizacji, z drugiej zaś, w warstwie już postulatywnej, na to, jakie w tym względzie proporcje powinny obowiązywać, aby zwiększyć dynamikę i skuteczność procesów liberalizacji rynków pocztowych w UE.

Po siódme, wylistowanych tu mankamentów nie może zrównoważyć względnie pozytywna ocena pozostałego przedstawionego do oceny dorobku publikacyjnego.

Podsumowując, przedstawione wyżej uwagi krytyczne zdaniem prof. dr hab. Andrzeja Szablewskiego w pełni uzasadniają podtrzymanie wyrażonej w recenzji odmowy poparcia wniosku dr Anny Drab-Kurowskiej o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Jako kolejna wypowiedziała się Pani prof. dr hab. Elżbieta Załoga, która rozpoczęła swoją wypowiedź od przytoczenia kilku faktów, związanych z rozwojem naukowym Habilitantki. Habilitantka jako pracownik naukowo-badawczy związana jest z uczelnią od 2001 r. Stosunkowo szybko uzyskała stopień doktora nauk ekonomicznych (2005 r.). Jej zainteresowania naukowe tworzyły się i rozwijały w Katedrze Polityki Gospodarczej Łączności, która stała się zalążkiem, a później centrum szczecińskiej szkoły ekonomiki łączności.

W opinii Pani Profesor na wysoką ocenę zasługuje dorobek naukowy, naukowo-badawczy i popularyzatorski Habilitantki. Dr Anna Drab-Kurowska od uzyskania stopnia doktora opublikowała 102 prace twórcze, z czego 73% to prace autorskie. W zbiorze publikacji dominują publikacje naukowe w czasopismach krajowych (49) oraz rozdziały w monografiach (30). To co wyróżnia i wysoko klasyfikuje dorobek naukowy Habilitantki, to 6 rozdziałów zamieszczonych w monografiach opublikowanych za granicą oraz 19 publikacji w międzynarodowych czasopismach, w tym 4 indeksowane w bazie Web of Science. Łącznie 35 prac opublikowano w języku angielskim, w tym 25 za granicą. O dobrej jakości dorobku naukowego Habilitantki świadczą też 4 monografie opublikowane w wydawnictwach o uznanej randze. W swojej recenzji Pani Profesor podkreśliła wysoki poziom umiędzynarodowienia dorobku Habilitantki, bo oprócz wskazanych wyżej monografii, artykuły naukowe wydano w czasopismach zagranicznych 10 państw. Za istotny należy również uznać niepublikowany dorobek naukowo-badawczy Habilitantki, w tym 9 współautorskich ekspertyz. O dojrzałości naukowej Habilitantki świadczy rola kierownika

oraz członka zespołu realizującego 3 międzynarodowe projekty badawcze oraz 3 krajowe projekty badawcze, w tym 2 wygranych w postępowaniu konkursowym MNiSW. Uznanie Pani Profesor uzyskała także aktywność konferencyjna Kandydatki: 22 wygłoszone referaty, w tym 10 na konferencjach międzynarodowych za granicą, w tym na 3 prestiżowych konferencjach: ROGE w 2015 r. w Rzymie oraz w 2016 r. w Oxfordzie, a także konferencji EBES w Lizbonie w 2015 r. Kandydatce powierzono ponadto prowadzenie paneli dyskusyjnych w obszarze społeczeństwa informacyjnego na 8 konferencjach, w tym 5 międzynarodowych. Dr Anna Drab-Kurowska uczestniczyła z publikacją w 48 krajowych oraz 26 międzynarodowych konferencjach naukowych. Na ten znaczący dorobek Kandydatki miała wpływ także biegła znajomość języka angielskiego (a także niemieckiego).

Zdaniem prof. Elżbiety Załogi, wynik bibliometrycznej oceny osiągnięć naukowo - badawczych dr Anny Drab-Kurowskiej jest dobry:

- liczba cytowań (bez autocytowań) według bazy: WoS- O, Google Scholar – 164, Publish or Perish - 154; od czasu sporządzenia wniosku, tj. od końca marca 2019 r. do końca września 2019 r. liczba cytowań w Google Scholar wzrosła o 27,
- Indeks Hirscha według bazy: WoS-0, Google Scholar - 8, Publish or Perish – 8,
- Indeks I 10 według Google Scholar – 5.

Publikacje Habilitantki ujęte są ponadto w innych międzynarodowych bazach, m.in. DOAJ, CEOL, Index Copernicus.

Oceniając przedstawiony dorobek pod względem ilościowym prof. Elżbieta Załoga stwierdziła, że w okresie po uzyskaniu stopnia naukowego doktora Habilitantka wykazała się dużą aktywnością naukową.

Przystępując do oceny monografii Pani Profesor nawiązała do środowiska, w którym wzrastała Habilitantka. W Szczecinie, dzięki Profesorom Henrykowi Babisowi i Romanowi Czaplewskiemu rozwinęła się ekonomika łączności, w jej dwóch subdyscyplinach: ekonomika poczty oraz ekonomika telekomunikacji. Tutaj odbywały się coroczne sympozja Poczty Polskiej. To miało wpływ na drogę naukową Habilitantki oraz wartość jej dorobku.

Podstawowym nurtem badawczym Habilitantki są ekonomiczne aspekty rynku usług pocztowych. Towarzyszą temu badania z zakresu deregulacji i liberalizacji rynku usług pocztowych, zmian strukturalnych na tym rynku oraz rynkowych następstw rozwoju nowych technologii. W ostatnim okresie dr Anna Drab-Kurowska wzmacnia swój dorobek o rozważania z zakresu ekonomii społecznej, znajdując w niej podstawy do rozwoju publicznej

funkcji operatora pocztowego. Obszary te wzajemnie przenikają się w twórczości Habilitantki i wspólnie tworzą właściwy przedmiot analizy zagadnień współczesnej ekonomiki poczty. Problem konkurencji na rynku usług pocztowych stał się wiodącym obszarem badawczym Habilitantki.

Jako swoje osiągnięcie naukowe dr Anna Drab-Kurowska wskazała monografię pt. „Polityka konkurencji w obszarze rynku pocztowego Unii Europejskiej”. Recenzentami wydawniczymi tej monografii były dwie Panie Profesor Stanisława Zamkowska i Maria Michałowska, uznane w Polsce autorytety w zakresie ekonomiki usług.

Tematyka monografii jest bardzo istotna z punktu widzenia dorobku ekonomiki łączności oraz polityki konkurencji. Jak podkreśliła prof. Elżbieta Załoga, jest to pierwsza na polskim rynku publikacja monograficzna poświęcona polityce konkurencji w kontekście zachodzących na unijnym rynku usług pocztowych procesów liberalizacji i regulacji. Monografię cechuje mocna podbudowa teoretyczna (345 pozycji literatury, w tym 140 pozycji anglojęzycznych), oryginalne podejście badawcze do analizy polityki konkurencji – jej przesłanek, narzędzi i skutków oraz szeroki zakres przekrojów analizy rynkowej.

Pod względem poznawczym monografia mieści się w nurcie ekonomii pozytywnej, gdyż Autorka bada i objaśnia przesłanki, zasady oraz narzędzia polityki konkurencji w kontekście ich oddziaływania na rynek usług pocztowych UE, oraz w nurcie ekonomii normatywnej, gdyż proponuje metody i instrumenty pomiaru konkurencji, a także wskazuje sposób kształtowania polityki konkurencji odnośnie do tego rynku. Jest to w ocenie Pani Profesor właściwe podejście.

Kontynuując swoją wypowiedź, prof. Elżbieta Załoga stwierdziła, że założenia metodyczne monografii, to jest hipoteza główna i 3 dodatkowe są właściwie sformułowane oraz wystarczająco rozwinięte. Z hipotezami właściwie koresponduje podstawowy cel pracy, wsparty trzema pytaniami badawczymi, podkreślającymi istotność studiów teoretycznych oraz badań empirycznych. Dotyczą one wpływu liberalizacji na rozwój konkurencji na rynku usług pocztowych, doboru narzędzi polityki gospodarczej w celu rozwoju konkurencji na tym rynku oraz wskazania możliwych scenariuszy i modeli rozwoju konkurencji dla europejskiego rynku.

Sześciorozdziałowa struktura pracy, w ocenie Pani Profesor, właściwie odzwierciedla cele badawcze opracowania.

W dalszej części swojej wypowiedzi prof. Elżbieta Załoga przeszła do omówienia osiągnięć Habilitantki ujętych w poszczególnych częściach Jej głównego dzieła naukowego.

Podkreśliła umiejętności Habilitantki w zakresie systematyzowania zagadnień, klasyfikowania narzędzi polityki oraz oryginalnych dociekań, czego efektem są między innymi wskazania mierników konkurencyjności na rynku usług pocztowych, trzy modele regulacji rynku usług pocztowych oraz koncepcja kształtowania polityki konkurencji na europejskim rynku usług pocztowych, ujęta w dwa scenariusze, zróżnicowane ze względu na poziom aktywności regulacyjnej państwa. Oryginalność dorobku Autorki pracy szczególnie uwidacznia wizja scenariusza dynamicznego, a w nim trzech modelowych rozwiązań dla rynku usług pocztowych: atomizacja, wzmocnienie, Poczta 4.0. Pani Profesor zwróciła również uwagę na znaczenie, dokonanej w pracy, analizy prawodawstwa unijnego w kontekście złożoności procesu deregulacji rynku usług pocztowych w UE oraz niejednorodnych następstw liberalizacji tego rynku. Za właściwe uznała także liczne odniesienia do faktografii, doświadczeń związanych z funkcjonowaniem rynku usług pocztowych. Nieliczne uwagi krytyczne sformułowane w recenzji były, zdaniem Pani Profesor, głównie wyrazem innego spojrzenia na zakres usługi pocztowej. W podsumowaniu oceny monografii prof. Elżbieta Załoga uznała, że jest ona oryginalną, samodzielną i wartościową publikacją naukową. Jej treść, przyjęte i zrealizowane założenia badawcze wpisują się w dziedzinę nauk społecznych, dyscyplina ekonomia i finanse, wzbogacając ją o autorski wkład teoretyczno-poznawczy i metodologiczny, wynikający z następujących dokonań:

- twórczego wykorzystania dorobku teorii ekonomii oraz polityki gospodarczej do badania złożonych zagadnień procesów liberalizacji i regulacji rynku usług pocztowych w kontekście rozwoju konkurencji oraz ochrony segmentu usług użyteczności publicznej, wypełniając lukę teoretyczną w tym zakresie,
- przeprowadzenia poznawczo interesującej identyfikacji uwarunkowań i narzędzi rozwoju konkurencji na rynku usług pocztowych UE oraz skonstruowania metody pomiaru poziomu konkurencji na tym rynku,
- zaproponowania autorskiego podejścia do procesu kształtowania polityki konkurencji na badanym rynku (etapy, scenariusze, modele),
- przeprowadzenia badania empirycznego o dużej wartości poznawczej w zakresie oceny systemu regulacji branży pocztowej.

Opiniując pozostałe publikacje załączone przez Habilitantkę do wniosku prof. Elżbieta Załoga stwierdziła, że są to publikacje o charakterze naukowym, wnoszące teoretyczny, metodyczny i aplikacyjny wkład zagadnień rynku usług pocztowych. Są też naturalnym odzwierciedleniem procesu poznawczego w badaniach naukowych. Kandydatka w

autoreferacie odpowiedzialnie podeszła do własnej oceny załączonego dorobku wskazując jego związek z problematyką dzieła, które wskazała jako osiągnięcie naukowe.

Podsumowując swoje wcześniejsze opinie cząstkowe prof. Elżbieta Załoga uznała, że dorobek naukowy dr Anny Drab-Kurowskiej od strony ilościowej, a także jakościowej oraz z punktu widzenia upowszechnienia w kraju i za granicą, uznaje za w pełni wystarczający w kontekście starań o awans naukowy. Publikacje Habilitantki mają dużą wartość teoretyczną, metodologiczną oraz aplikacyjną. Całość Jej dorobku naukowo-badawczego jest zauważalnym i wartościowym wkładem w teorię ekonomiki łączności oraz polityki gospodarczej. Dr Anna Drab-Kurowska dowiodła gruntownej znajomości zarówno krajowej, jak i światowej literatury przedmiotu, a także wiedzy eksperckiej we wskazanych obszarach eksploracji naukowej.

Formułując opinię o dorobku dydaktycznym, organizacyjnym, popularyzatorskim oraz współpracy międzynarodowej dr Anny Drab-Kurowskiej, prof. Elżbieta Załoga uznała, że jest on wysoce pozytywna i przytoczyła doświadczenia dydaktyczne Habilitantki w Uniwersytecie Szczecińskim oraz 3 innych uczelniach niepublicznych, szerokie spektrum obsługiwanych przedmiotów, autorski program, przedmiot w języku angielskim, wykłady na studiach podyplomowych, współtworzenie programu kształcenia dla specjalności E-biznes i ekonomika informacji, wykłady w języku angielskim, prowadzone w zagranicznych ośrodkach akademickich podczas wyjazdów w ramach programów Erasmus. Za istotne dla tego dorobku uznała także funkcję opiekuna praktyk zawodowych dla 800 studentów WZiEU, promocję 57 magistrów oraz 19 licencjatów, występowanie w roli: recenzenta 52 prac dyplomowych, promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim (zakończony w 2018 r.), recenzenta dla renomowanego czasopisma Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu „Informatyka Ekonomiczna. Business Informatics”.

Dorobek popularyzatorski Habilitantki Pani Profesor oceniła jako poważny, Składa się na niego, m.in.: kierowanie 2 projektami w ramach programów PO Wiedza, Edukacja, Rozwój oraz Fundusz Inicjatyw Europejskich, udział w 6 innych projektach, realizowanych w ramach unijnych programów, pełnienie roli głównego organizatora 10 konferencji, udział w Komitecie redakcyjnym czasopisma „Ekonomiczne Problemy Usług”, pełnienie funkcji egzaminatora Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej, uczestnictwo w wielu zespołach eksperckich i konkursowych, w tym Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie, Centrum Projektów Polska Cyfrowa, PARP, komisji oceniającej projekty w ramach RPO, udział w debatach pocztowych organizowanych przez Ministerstwo Transportu i Budownictwa.

Habilitantka odbyła 10 staży w zagranicznych ośrodkach naukowych oraz 2 staże praktyczne w Polsce.

Udział Habilitantki w konsorcjach i sieciach badawczych stał się możliwy dzięki projektowi „Doskonalenie jakości badań naukowych w naukach ekonomicznych ze szczególnym uwzględnieniem sektora usług” - realizowanemu w ramach programu Regionalna Inicjatywa Doskonałości. Za silną uznała Pani Profesor pozycję Habilitantki w obszarze współpracy z praktyką i jednostkami samorządu terytorialnego. Dorobkiem Habilitantki są także liczne wykłady/warsztaty prowadzone w ramach promocji macierzystego wydziału.

Przechodząc do aktywności Habilitantki w obszarze współpracy międzynarodowej prof. Elżbieta Załoga podkreśliła, że miała ona różne formy: konferencje i projekty międzynarodowe, współpraca w obszarze badań nad rozwojem społeczeństwa informacyjnego, trzykrotne stypendium Fundacji Ludwika Erharda, staże naukowe w zagranicznych uczelniach, a także funkcja pełnomocnika dziekana ds. studentów z Ukrainy w ramach programu ministerialnego „Polski Erasmus dla Ukrainy”.

Habilitantka jest członkiem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, od 2015 r. sekretarzem Oddziału PTE w Szczecinie oraz Polskiego Towarzystwa Informatycznego. Powierzano Jej także pełnienie wielu funkcji na macierzystym Wydziale. Za swoją aktywność, zwłaszcza organizatorską i dydaktyczną dr Anna Drab-Kurowska została uhonorowana Medalem Brązowym za Długoletnią Służbę oraz 6 nagrodami Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego, 2 wyróżnieniami Dziekana Wydziału, a także tytułem Mentor WZiEU. Formą wyróżnienia Kandydatki przez środowisko pozauczelniane jest Srebrna Odznaka Honorowa PTE i list gratulacyjny prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

Sformułowana przez prof. Elżbietę Załogę ogólna ocena dorobku dydaktycznego, organizacyjnego, popularyzatorskiego oraz osiągnięć we współpracy międzynarodowej dr Anny Drab - Kurowskiej jest wysoce pozytywna.

Następnie prof. Elżbieta Załoga przeszła do konkluzji swoich dotychczasowych wypowiedzi. Uwzględniając wyżej przedstawione cząstkowe oceny dorobku naukowo-badawczego, dydaktycznego, organizacyjnego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej, a w szczególności opinię o monografii, wskazanej jako osiągnięcie naukowe dr Anny Drab-Kurowskiej, wskazując zwłaszcza na takie cechy Jej dorobku, jak:

- znaczące powiększenie dorobku naukowego po uzyskaniu stopnia doktora nauk ekonomicznych, stanowiące istotny wkład w rozwój ekonomiki łączności, w tym

ekonomiki poczty, a także polityki gospodarczej w zakresie kształtowania rynków usług o cechach użyteczności publicznej,

- rzetelny warsztat naukowy i dociekliwość badawcza, umożliwiające twórcze rozwiązywanie problemów, ważnych dla ekonomiki poczty oraz polityki i praktyki gospodarczej w obszarze rynku usług pocztowych,
- wysoki poziom merytoryczny i metodologiczny publikacji, zwłaszcza oryginalna i wartościowa monografia habilitacyjna,
- umiejętność tworzenia dorobku naukowo-badawczego w środowisku międzynarodowym (udział w projektach, stażach, stypendiach, konferencjach),
- uznanie dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego oraz współpracy międzynarodowej przez własne środowisko akademickie,

stwierdziła, że dorobek Habilitantki spełnia wymogi Ustawy i udziela poparcia dla wniosku o nadanie dr Annie Drab-Kurowskiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Jako kolejny głos zabrał pierwszy z Członków komisji habilitacyjnej - prof. dr hab. Aleksander Panasiuk, który swoją wypowiedź rozpoczął od potwierdzenia, iż zapoznał się z dorobkiem i osiągnięciami naukowymi dr Anny Drab-Kurowskiej oraz recenzjami tego dorobku. Zdaniem Profesora ogólna struktura dorobku wygląda zadowalająco, Habilitantka wypełniła wszystkie istotne elementy w swoim dorobku naukowym po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych, tj. w latach 2005-2019, w celu podejścia do kolejnego awansu naukowego.

Odnosząc się do podstawowego elementu dorobku stanowiącym osiągnięcie naukowe – monografii, pt. „Polityka konkurencji w obszarze rynku pocztowego Unii Europejskiej”, mimo ponad trzydziestoletnich doświadczeń związanych z liberalizacją rynku usług pocztowych oraz rozwojem konkurencji na tym rynku w Polsce i jeszcze dłuższym okresem w krajach tzw. starej Unii, problematykę uznał za wciąż aktualną. Mimo istnienia innych publikacji dotyczących tej problematyki, podjęcie tego tematu uznał za istotne i interesujące pod względem badawczym, zarówno z naukowego jak i pragmatycznego ujęcia. Pewne wątpliwości Prof. Aleksandra Panasiuka wzbudziło sformułowanie tematu pracy i używanie pojęcia rynek pocztowy, co jest w Jego opinii formą przeniesienia tego określenia z dokumentów strategicznych stosowanych w praktyce regulacji i funkcjonowania rynku usług pocztowych. Pojęcie rynek pocztowy jest szerszym od rynek usług pocztowych. Przy czym bezpośrednim przedmiotem badawczym w rozprawie jest analiza polityki konkurencji na

rynku usług pocztowych. Niestety nie zostało to przejrzysto uwzględnione w treści pracy, gdyż sformułowana hipoteza dotyczy rynku pocztowego, pytania badawcze oraz cel rynku usług pocztowych. W podobnie niejednolity sposób używane są te terminy w nazwach rozdziałów i podrozdziałów oraz treści pracy.

Przyjęte założenia badawcze do rozprawy są w ocenie prof. Aleksandra Panasiuka dyskusyjne i niejednoznacznie przekonujące. Wpływa to jednocześnie na ogólny kształt, a następnie ocenę pracy. Na wstępie postawiono pytania badawcze, które koncentrują się na konkurencji, a nie aspektach związanych z polityką konkurencji na analizowanym rynku. Podobna wątpliwość dotyczy celu rozprawy, w ramach którego wskazuje się na wypracowanie koncepcji rozwoju rynku usług pocztowych. W przyjętym temacie pracy, zdaniem Profesora, celem powinno być opracowanie założeń polityki konkurencji w UE lub wskazań związanych z jej doskonaleniem. Dopiero kolejną kwestią mogłoby być wskazanie, że zidentyfikowane i proponowane rozwiązania regulacyjne (instytucjonalne i instrumentalne), mogą wpływać na rozwój rynku usług pocztowych w Unii Europejskiej i poszczególnych krajach członkowskich. Także podstawowa hipoteza badawcza budzi zastrzeżenia Profesora. Jakkolwiek wskazano tu na kwestię polityki konkurencji, to w przyjętej formule, trudno tę hipotezę jednoznacznie potwierdzić lub zanegować. Tym bardziej, że sformułowanie to ma raczej formę perspektywiczną i byłoby dowodem na przyszłość. Hipotezy dodatkowe nie mają formy klasycznie rozumianego złożenia badawczego, będącego przedmiotem dowodzenia. Są to raczej otwarte stwierdzenia, wynikające z wiedzy Autorki, które należałoby potraktować jako dodatkowe założenia/problemy badawcze, gdyż trudno je dowodzić. W opinii prof. Aleksandra Panasiuka, omówione elementy pracy stanowią jej istotną słabość i są być może wynikiem braku pełnego zdecydowania, o czym miała być ta praca, czy o konkurencji, czy o polityce konkurencji na rynku usług pocztowych czy rynku pocztowym.

Pozytywnie Profesor ocenił metodyczną część warsztatu badawczego. Metody w Jego ocenie są właściwie zróżnicowane. Z punktu widzenia przyjętego tematu pracy Autorka miała ograniczone możliwości stosowania bardziej wyrafinowanych metod, a te zastosowane w pełni oddają potrzeby rozprawy.

Praca posiada klasyczną strukturę rozprawy naukowej z wyodrębnionymi częściami: teoretyczną (mocno rozbudowaną), empiryczną oraz postulatyno-projektową. Treść rozprawy podporządkowana jest przyjętym, ale nie w pełni przemyślanym założeniom badawczym. Wykorzystano satysfakcjonujący zakres krajowej i zagranicznej literatury

przedmiotu. Wykorzystano dostępny materiał analityczny, prezentujący rozwiązania w zakresie regulacji rynku usług pocztowych na poziomie Unii i w jej krajach członkowskich. Na uwagę, zdaniem prof. Aleksandra Panasiuka, zasługuje rozdział szósty rozprawy, prezentujący autorskie koncepcje kształtowania polityki konkurencji w warunkach europejskiego rynku usług pocztowych. Zaprezentowane w tej części rozważania mają charakter oryginalny, stanowią o wkładzie naukowym do dyscypliny ekonomia, w obszarach: polityki społeczno-gospodarczej, polityki konkurencji oraz funkcjonowania rynku usług pocztowych. O stwierdzeniu tym przesądzają m.in. zaproponowane koncepcje i scenariusze w zakresie kształtowania polityki konkurencji na europejskim rynku usług pocztowych.

Mimo uwag dotyczących warsztatowej części rozprawy będącej osiągnięciem naukowym Profesor stwierdził, że praca spełnia wymagania stawiane w postępowaniu habilitacyjnym, stanowiąc wkład do nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

W odniesieniu do pozostałego dorobku naukowego Kandydatki profesor Aleksander Panasiuk wyraził jednoznacznie pozytywny stosunek. Dotyczy to zarówno aspektu ilościowego dorobku publikacyjnego, w tym artykułowego, udziału w monografiach naukowych, jak i jakościowego, tj. w zakresie rangi naukowej publikacji oraz umiędzynarodowienia dorobku. Habilitantka publikowała w uznanych czasopismach krajowych oraz podejmowała próby ulokowania swoich artykułów w czasopismach obcojęzycznych. Były to teksty napisane na dobrym, a często więcej niż dobrym poziomie merytorycznym. Jako korzystną dla Habilitantki Profesor ocenił cytowalność Jej publikacji w bazach Google Scholar oraz Publish or Perish, a tym samym stosunkowo wysoki indeks Hirscha, na poziomie – 8.

Habilitantka posiada duże doświadczenie we współpracy naukowej w wymiarze międzynarodowym w zakresie projektów badawczych. Była wykonawcą licznych opracowań eksperckich w obszarze tematyki objętej jej zainteresowaniami naukowymi. Wyniki prowadzonych badań były prezentowane na licznych krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych. Te osiągnięcia utwierdzają Jej pozycję zarówno w środowisku naukowym, jak i w relacjach z praktyką gospodarczą i instytucjami regulacyjnymi.

Aktywność dydaktyczna Habilitantki powiązana jest silnie z prowadzonymi badaniami naukowymi. Dr Anna Drab-Kurowska uczestniczyła w wielu wyjazdach w ramach programu Erasmus, ale także odbyła szereg staży naukowych w ośrodkach zagranicznych i w Polsce. Ponadto posiada znaczące osiągnięcia organizacyjne oraz w zakresie popularyzacji nauki. Istotną częścią Jej zaangażowania jest m.in. praca społeczna na rzecz Polskiego Towarzystwa

Ekonomicznego, Oddział w Szczecinie, w którym od 2015 roku aktywnie pełni funkcję sekretarza Oddziału.

Kończąc swoją wypowiedź prof. Aleksander Panasiuk stwierdził, że pewne dysfunkcje związane przede wszystkim z początkową częścią monografii w pełni rekompensują pozostałe elementy dorobku dr Anny Drab-Kurowskiej.

Kolejną osobą, której Przewodniczący Komisji przyznał głos, był drugi z Członków Komisji – dr hab. Wojciech Downar. Rozpoczynając swoją wypowiedź, podkreślił On że swoją opinię wyraża również z punktu widzenia wewnętrznego obserwatora rozwoju naukowego dr Anny Drab-Kurowskiej od początku Jej pracy na Wydziale (od 2001 r.). Podkreślił jednokierunkowość zainteresowań naukowych Habilitantki (od początku swojej kariery związanej z zagadnieniami ekonomiki i organizacją łączności), które ewoluowały w sposób naturalny, a których zwieńczeniem jest monografia habilitacyjna. Nawet jeżeli w zainteresowaniach naukowych Habilitantki pojawiały się nowe wątki (zarządzanie wiedzą, ekonomia społeczna), dr Anna Drab-Kurowska tak kierowała swoją karierą naukową, że Jej dorobek stanowi spójną i komplementarną całość. Dowodem jest bardzo dobry dobór 8 publikacji przedstawionych do oceny. Nie ma dużej części wspólnej, ale zbiór komplementarnych artykułów, tworzących całość.

W zakresie działalności naukowej za silną stroną dorobku publikacyjnego dr hab. Wojciech Downar uznał monografię. Podkreślił bardzo duży stopień samodzielności pracy naukowej Habilitantki. W monografii przejawia się to w wyrażaniu sądów, ale również widoczny jest wkład koncepcyjny, który w szczególności widać w rozdziałach 5 i 6, który można nazwać w pełni koncepcyjnym. Samodzielność pracy naukowej dostrzegł również w pozostałym dorobku, ponieważ zdecydowana większość publikacji to publikacje autorskie.

Za osiągnięcia monografii dr hab. Wojciech Downar uznał opracowanie:

- macierzy operatorów pocztowych i określenie sekwencji prowadzących rozwoju lub ograniczenia rynku,
- koncepcji pomiaru niezależności regulatora rynku pocztowego; nawet jeśli jest to pomiar obarczony dużym stopniem subiektywizmu (opinie ekspertów), to zdaniem Członka Komisji stanowi on dobry punkt do dyskusji nad dalszym rozwojem tej koncepcji,
- koncepcji procesu kształtowania polityki konkurencji na rynku pocztowym, którego skonkretyzowaniem są scenariusze i modele kształtowania polityki na rynku pocztowym,

- procesu kształtowania polityki na rynku usług pocztowych; Autorka nadała dużą rangę zagadnieniom związanym z analizą i doбором narzędzi polityki, co Członek Komisji uznał, za dobry kierunek, bo rozważania nabierają konkretnego charakteru, a wnioski mają charakter aplikacyjny – jest to wyraz również doświadczeń praktycznych Autorki.

Jako pewien mankament monografii dr hab. Wojciech Downar uznał stosowane słownictwo w części opisującej metodykę. W celach i hipotezach dużo jest słów wprowadzających niejednoznaczność (np. „znaczący rozwój”, „odpowiednie narzędzia”), a hipotezy mają często formę wielu zdań lub zdań wielokrotnie złożonych.

Zwrócił również szczególną uwagę na dwa aspekty dorobku dydaktycznego Habilitantki:

- jakość prowadzonych zajęć przez Habilitantkę (wysoka ocena uzyskiwana w trakcie ewaluacji zajęć, potwierdzone przez studentów, tytuł Mentora Wydziału, nadawany przez samorząd studentów za osiągnięcia dydaktyczne),
- różnorodność prowadzonych zajęć przez Habilitantkę (również dla studiów podyplomowych, w języku angielskim, w języku angielskim za granicą oraz na Ekonomicznym Uniwersytecie Dziecięcym).

Duży wkład w rozwój dydaktyki dr Anna Drab-Kurowska wniosła będąc opiekunem praktyk zawodowych na kierunku ekonomia, również w okresie, w którym powstawały ramy koncepcyjne praktyk: regulamin praktyk, programy praktyk.

Habilitantka bardzo dobrze wykorzystuje znajomość języków obcych w pracy naukowej i dydaktycznej. Ma to odzwierciedlenie w doborze literatury, udziale w konferencjach międzynarodowych, prowadzenie zajęć w językach obcych.

Konkludując, dr hab. Wojciech Downar stwierdził, że osiągnięcia Habilitantki, zarówno naukowe, dydaktyczne, jak również organizacyjne uzasadniają nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Jako kolejny głos zabrał Sekretarz Komisji - dr hab. Michał Pluciński. Swoją wypowiedź rozpoczął od potwierdzenia zapoznania się z przedłożonymi dorobkiem naukowym, dydaktycznym, popularyzatorskim oraz organizacyjnym dr Anny Drab-Kurowskiej, a także recenzjami tego dorobku.

Odnosząc się do monografii pt. „Polityka konkurencji w obszarze rynku pocztowego Unii Europejskiej”, wskazał na trafność wyboru podjętej tematyki badawczej oraz wysoką wartość poznawczą oraz aplikacyjną przedstawionych rozważań. Podkreślił, że Autorka podjęła ambitną próbę zbadania rynku usług pocztowych, charakteryzującego się dużą złożonością

obejmującego segmenty działające na zasadzie konkurencyjności oraz poddane reżimowi regulacyjnemu. Przedstawionym do oceny dziełem wypełnia lukę istniejącą w dotychczasowej literaturze przedmiotu z obszaru ekonomicznych zagadnień rynku usług pocztowych (pionierski charakter podjętych badań).

Dr hab. Michał Pluciński generalnie pozytywnie ocenił spójność takich elementów monografii, jak, tytuł, podstawowy cel pracy, podstawowa hipoteza i hipotezy dodatkowe. Zapisy te znajdują swoje odzwierciedlenie w strukturze monografii. Podziela wyrażoną w części recenzji opinię, że część teoretyczna pracy (rozdziały 1-3) mogła zostać ujęta przez Habilitantkę w sposób bardziej syntetyczny. Właściwie zdaniem Sekretarza Komisji zostały dobrane metody badań zastosowane przez Habilitantkę, przekonująco skomponowano także schemat ideowy monografii.

W ocenie dr hab. Michała Plucińskiego, Habilitantka udowodniła także umiejętności prowadzenia badań własnych i wykorzystania wyników badań wtórnych. Nie unikała również dojrzałych ocen i odważnych konkluzji, co cechuje dojrzałego pracownika naukowego. Podzielił On również pogląd prof. Elżbiety Załogi, wyrażony w treści recenzji, iż do najważniejszych osiągnięć głównego dzieła naukowego dr Anny Drab-Kurowskiej należy zaliczyć identyfikację uwarunkowań i narzędzi rozwoju konkurencji na rynku pocztowym UE, zaproponowanie metody pomiaru konkurencji na tym rynku, a także autorskie podejście do procesu kształtowania polityki konkurencji na badanym rynku.

Odnosząc się do pozostałego dorobku naukowego dr hab. Michał Pluciński wskazał, że Habilitantka jest autorką ponad 100 publikacji (od czasu obrony doktoratu), z czego ok. 1/3 została wydana w języku angielskim, a 25 artykułów i rozdziałów w monografiach zostało opublikowanych poza granicami Polski. Nawet jeżeli Habilitantka nie ma jeszcze doświadczeń w zakresie publikowania w czasopiśmie ujętych w bazie JCR, a większość artykułów zgłoszonych przez nią do indeksacji w bazie Web of Science czeka jeszcze na tę indeksację, to trudno w ostatnich latach nie odnotować wyraźnego progresu w procesie upowszechniania wyników Jej badań w skali międzynarodowej. Dr Anna Drab-Kurowska jest również aktywnym uczestnikiem konferencji krajowych i międzynarodowych, występując w ramach nich zarówno jako prelegent, jak i osoba odpowiedzialna za prowadzenie paneli dyskusyjnych (cecha uznanego autorytetu w obszarze prowadzonych badań).

Jako bezpośredni świadek przejawów aktywności naukowej dr Anny Drab-Kurowskiej (18 lat pracy na tym samym wydziale), dr hab. Michał Pluciński podkreślił, że ta aktywność w zdecydowanej większości przypadków podparta była bogatą analityką badawczą.

Zaryzykował także stwierdzenie, że te wieloletnie doświadczenia w prowadzeniu badań i prezentacji ich wyników w licznych publikacjach miało wpływ na przyjęte przez Habilitantkę i dominujące w monografii habilitacyjnej podejście normatywne.

Odnosząc się całościowo do pozostałego (obok wiodącego dzieła naukowego) dorobku publikacyjnego dr Anny Drab-Kurowskiej podkreślił wysoki poziom merytoryczny zawartych w nich rozważań. Publikacje te odnoszą się do takich zagadnień, jak ekonomiczne aspekty rynku usług pocztowych, deregulacja i liberalizacja tego rynku, zmiany strukturalne na tym rynku, rynkowe następstwa zastosowania nowych technologii, ekonomia społeczna, i stanowią, zdaniem dr hab. Michała Plucińskiego, cenne uzupełnienie rozważań zawartych w monografii habilitacyjnej. Uzupełniając swoją ocenę w obszarze aktywności naukowej, Sekretarz Komisji podkreślił, że w wybranych publikacjach swojego dorobku dr Anna Drab-Kurowska, podjęła również problematykę liberalizacji strony podaźowej innych niż pocztowy sektorów, zaliczanych w przeszłości do tzw. monopolii naturalnych.

Jednoznacznie pozytywnie dr hab. Michał Pluciński ocenił działalności dydaktyczną, oraz organizacyjną dr Anny Drab-Kurowskiej, co znajduje swoje potwierdzenie nie tylko w nagrodach rektora macierzystej uczelni Habilitantki, wyróżnieniach dziekana wydziału, na którym pracowała od początku swojej kariery, ale również znanych Sekretarzowi Komisji opiniach studentów, którzy brali udział w zajęciach prowadzonych przez Panią Doktor. Podkreślił również aktywność Habilitantki w takich obszarach, jak udział w stażach zagranicznych, współpracy przy organizacji konferencji oraz działalność ekspercką na rzecz otoczenia społeczno – gospodarczego.

Konkludując całość swojej wypowiedzi dr hab. Michał Pluciński uznał, że główne osiągnięcie naukowe, pozostałe elementy dorobku naukowego oraz dorobek popularyzatorski, dydaktyczny, organizacyjny oraz pozostałe formy aktywności świadczą o dużej dojrzałości Habilitantki i stanowią podstawę do przyznania Jej stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Jako ostatni na tym etapie posiedzenia Komisji głos zabrał Przewodniczący Komisji – prof. dr hab. Andrzej Czyżewski. Profesor rozpoczął swoją wypowiedź od przypomnienia, że jako wiodące osiągnięcie naukowe Habilitantka przedstawiła monografię pt. „Polityka konkurencji w obszarze rynku pocztowego Unii Europejskiej”. Jednocześnie podkreślił, że w zaprezentowanej opinii pragnie się odnieść przede wszystkim do kwestii, czy opiniowana monografia zawiera treści, które można uznać za oryginalny wkład Autorki do rozwoju dyscypliny ekonomia ze względu na elementy nowości i wartość dodaną rozważań, który

można by uznać za znaczący, a co stosowna ustawa uznaje za podstawowy kwalifikator sukcesu w każdym postępowaniu habilitacyjnym.

Przystępując do odpowiedzi na to pytanie prof. Andrzej Czyżewski przyjął założenie, że będzie oceniał przede wszystkim to, co Habilitantka zamierzała (deklarowała) pokazać i w jaki sposób, a nie to, co Jego zdaniem powinno się w tego typu pracy znaleźć, gdyż uznał w tej kwestii prymat decyzji Autorki za wiodący. Biorąc to pod uwagę stwierdził, że do oceny zostało przedstawione dzieło o bardzo rozbudowanej konstrukcji, w szczególności wielowątkowej części przeglądowej pracy (cztery rozdziały około 60% objętości) oraz części empirycznej analitycznej (dwa rozdziały około 40% objętości). Ta proporcja podziału treści została oceniona przez Profesora krytycznie. Podzielił On zdanie Habilitantki, iż kwestia polityki konkurencji w ogóle, jako tytułowy przedmiot badań, stanowić powinna wprowadzenie do zaadresowanej analizy tematu w odniesieniu do rynku pocztowego w Unii Europejskiej. Zaakceptował więc prezentację propedeutyki podstaw teoretycznych pojęcia konkurencji, jej systematykę po to chociażby, by Habilitantka miała okazję dokonać przeglądu źródeł pod kątem jej autorskiego poglądu na problem konkurencji na rynku pocztowym w UE. Zgodził się też, iż politykę konkurencji należałoby przedstawić jako element szerszej polityki gospodarczej, w szczególności w odniesieniu do rynku pocztowego. Wystarczyło by to, by taki przegląd literatury i źródeł pozwolił na sformułowanie autorskiego krytycznego poglądu Habilitantki odnośnie funkcjonowania rynku pocztowego w UE. Według Profesora temu celowi należało poświęcić tylko jeden, wprowadzający rozdział w monografii, tj. około 40 stron, zamiast obecnych dwóch, o objętości ponad 80 stron. To co zostało pokazane rozmywa bowiem problem interpretacji teoretycznej i aplikacyjnej konkurencji na unijnym rynku pocztowym, a w istocie topi go w wielkości dość rozproszonych wątków, osłabiając integralność wypowiedzi Habilitantki w zakresie tytułowego problemu. Tylko w tym pierwszym rozdziale jest miejsce na prezentację liberalnej czy ordoliberalnej koncepcji rynku pocztowego w krajach UE versus interpretacji zgodnej z neoinstytucjonalną teorią ekonomii, czy teorią wyboru publicznego. Niestety, jak podkreślił prof. Andrzej Czyżewski, zabrakło w monografii kwalifikacji teoretycznych badań Habilitantki, do którejś ze szkół teorii ekonomii. W zamian znalazły miejsce zbyt rozwlekłe i wielowątkowe rozważania o oddziaływaniu polityki gospodarczej na rozwój gospodarczy. Interesujące, że Habilitantka świadomie, czy nieświadomie nie mówi o „wpływie”, być może dlatego, iż nie wspomina o odwrotnej zależności tj. wpływie poziomu rozwoju gospodarki na stosowną politykę gospodarczą, a przecież dla oceny możliwości interwencji państwa w

badanym zakresie, poziom rozwoju gospodarki jest istotną determinantą. Konkludując ten wątek Przewodniczący Komisji uznał, iż warstwa deskryptywna w monografii jest nazbyt rozbudowana ze szkodą dla siły związków polityki konkurencji zaadresowanej do rynku pocztowego w UE.

W ocenie prof. Andrzeja Czyżewskiego, Habilitantka formułuje nieprecyzyjnie główną hipotezę badawczą. Sprowadza się ona do tego, że „konkurencja na europejskim rynku pocztowym jest zależna od rozpoznania i zaimplementowania odpowiednich narzędzi polityki gospodarczej”. Profesor zaprezentował dwie uwagi do takiego sformułowania. Dlaczego jest mowa o europejskim rynku pocztowym, a badany jest tylko rynek unijny? Poza tym uznał, iż stosowanie w hipotezie eufemizmów typu „zasadniczy”, „odpowiedni” powoduje, iż hipoteza ta staje się niefalsyfikowalna. Pomijając te dwie uwagi zaprezentował swoje stanowisko, iż twierdzenie, że konkurencja na unijnym rynku pocztowym zależy od rozpoznania i wdrożenia określonych (wybranych) narzędzi (rozumieć, że regulatorów efektywności i społecznej adekwatności konkurencji) jest mało odkrywcze. Zdecydowanie lepiej prezentują się według Przewodniczącego Komisji hipotezy pomocnicze Autorki. Habilitantka bowiem udowadnia poprzez badania ankietowe, iż uprzywilejowana na rynku pocztowym w krajach UE jest pozycja operatora wyznaczonego, że procesy liberalizacji tego rynku w większości krajów UE nie rozwijają konkurencji i potrzebny jest nowy scenariusz badań służących osiągnięciu tych zmian. Konkretyzując tą ostatnią hipotezę Habilitantka przedstawia autorski model macierzy operatorów pocztowych z sekwencją prowadzącą do rozwoju konkurencji, bądź jej ograniczenia, proponuje autorską koncepcję pomiaru niezależności regulatora rynku pocztowego, a przede wszystkim przedstawia oryginalne instrumentarium służące pomiarowi poziomu konkurencji na rynku pocztowym oraz schemat działań pozwalający wypracować konkretne scenariusze i modele dla rynku usług pocztowych. Bezspornie osiągnięcia te, pomimo krytyki hipotezy głównej, mają zarówno walory poznawcze jak i aplikacyjne i można je uznać za znaczący wkład do teorii ekonomii w nurcie neoinstytucjonalnym, ściślej teorii wyboru publicznego. Można oczywiście zastanawiać się czy to wystarczy dla pozytywnej oceny w postępowaniu habilitacyjnym. Uprawnionym jest zdaniem Profesora pytanie dlaczego nie zidentyfikowano zagrożeń i słabych stron w rozwoju konkurencji na rynku pocztowym w krajach UE, a także dlaczego ujęcie normatywne (deskrypcyjne) dominuje nad analizą pozytywną funkcjonowania rynku pocztowego na badanym obszarze. Z jakichś jednakże powodów Habilitantka nie podejmuje tych tematów w swojej rozprawie i ten jej wybór prof. Andrzej Czyżewski przyjmuje do wiadomości. Wytknął jednak Habilitantce, iż

we wstępie mogła wyjaśnić od czego w badaniach abstrahuje, co nie mieści się w obszarze jej zainteresowań tematem i dlaczego. Pozostaje więc zdaniem Profesora odpowiedzieć na pytanie, czy to co zostało w monografii wykazane wystarczy, by uznać ją za dzieło wiodące w dorobku Kandydatki i spełniające kryteria awansu do stopnia doktora habilitowanego. Na tak sformułowane pytanie prof. Andrzej Czyżewski odpowiedział jednoznacznie pozytywnie, przede wszystkim ze względu na identyfikację: czynników kształtujących konkurencję na rynku pocztowym UE oraz determinant wewnętrznych i zewnętrznych oddziałujących na kształt rynku usług pocztowych, a także identyfikację poziomu konkurencji na tym rynku. W tym zakresie oceniana monografia jest zdaniem Przewodniczącego Komisji dziełem unikatowym, nie tylko w aspekcie teoretycznym i aplikacyjnym, ale także metodycznym, gdyż rozwija narzędzia badawcze służące kreacji instrumentarium pomiaru konkurencji na rynku pocztowym. Efekty te Profesor uznał za twórczy wkład do teorii ekonomii w dyscyplinie ekonomia, co pozwala mu ocenić omawianą monografię jako dzieło spełniające w stopniu umiarkowanie pozytywnym kryteria stawiane Habilitantom ubiegającym się o stopień naukowy doktora habilitowanego.

Oceniając pozostałe 8 opracowań naukowych dołączonych do wniosku prof. Andrzej Czyżewski stwierdził, że cechują się one wysoką integracją treści w całościach badań naukowych prowadzonych przez Habilitantkę. Profesor podkreślił że nie ma wątpliwości, iż Habilitantka jest wysokiej klasy ekspertem należącym do wąskiego grona specjalistów z zakresu przedmiotu badań i metodologii (rynek pocztowy). Publikacje Habilitantki mają walory poznawcze, ale przede wszystkim aplikacyjne, zarówno dla operatorów, jak i użytkowników rynku usług pocztowych w odniesieniu do stosowanej, jak i projektowanej polityki konkurencji. Przy tej wysokiej ocenie merytorycznej Profesor zauważył jednak, iż struktura i bibliometria całego dorobku naukowego Habilitantki, opublikowanego po doktoracie, najdelikatniej mówiąc nie zachwyca. W sensie ilościowym jest to dorobek obfity. W okresie ocenianych 14 lat pracy naukowej po doktoracie Habilitantka opublikowała 102 prace twórcze autorskie i współautorskie tj. średnio blisko 8 prac rocznie. Są to m.in. 4 monografie, w tym 3 współautorskie, 30 rozdziałów w monografiach, 49 publikacji artykułowych w czasopismach krajowych (13 współautorskie), 10 opublikowanych w języku angielskim, 15 publikacji w czasopismach międzynarodowych (5 współautorskich) i inne. Niemniej bibliometrię tego dorobku wskazuje, iż Habilitantka jest słabo rozpoznawalna w środowisku krajowym i międzynarodowym. Indeks Hirscha wg bazy WoS – 0, liczba cytowań wg tej bazy – 0, Indeks Hirscha wg bazy Google Scholar 8, Publish or Perish 8,

cytowania (bez autocytowań) w tych bazach wynoszą odpowiednio 164 i 154. Na tle ocenianych przez Przewodniczącą Komisji habilitacji jest to wynik przeciętny, ale trudno zrozumieć mierny wynik międzynarodowej prezentacji dorobku Habilitantki wobec faktu, iż wygłosiła ona na międzynarodowych i krajowych konferencjach tematycznych 22 referaty, z czego 10 prezentowała na konferencjach międzynarodowych. Natomiast w okresie objętym oceną uczestniczyła aż w 48 krajowych i 26 międzynarodowych konferencjach naukowych. Kandydatka odbyła też 10 staży zagranicznych w ośrodkach naukowych: Portugalii, Hiszpanii, Danii, Niemiec i Bułgarii, prowadząc tam wykłady w języku angielskim. W ocenie Profesora, dowodzi to zdecydowanie większego jej potencjału niż wykorzystanych możliwości we współpracy z zagranicą. Jeśli do tego dodać uczestnictwo w latach 2009-2019 w 8 projektach naukowych, w tym dwu w charakterze kierownika, to aktywność naukową Habilitantki na wymienionych polach Profesor ocenił pozytywnie.

W konkluzji prof. Andrzej Czyżewski stwierdził, iż łączny dorobek naukowo-badawczy Habilitantki, pomimo wymienionych braków ocenia umiarkowanie pozytywnie. Na to składa się pozytywna ocena wiodącego dzieła naukowego Kandydatki i minimalnie pozytywna ocena pozostałego dorobku naukowego, który istotnie obniża brak publikacji w czasopiśmie z listy JCR oraz punktacji w bazach WoS i Scopus.

Jeśli idzie o ocenę dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy z instytucjami to ocena Przewodniczącej Komisji jest zgodna z pozytywnymi ocenami recenzentów.

Przechodząc do sumarycznej oceny prof. Andrzej Czyżewski stwierdził, iż łączna ocena przedłożonego wniosku dr Anny Drab-Kurowskiej jest pozytywna w stopniu dostatecznym. Tym samym uznał, iż opiniowany wniosek spełnia wymagania Ustawy o stopniach i tytułach naukowych z 2003 r. oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 19 stycznia 2018 r. Sformułował więc postulat, by poddać wniosek dalszej procedurze.

Po przedstawieniu wszystkich poglądów Przewodniczący Komisji Habilitacyjnej otworzył dyskusję, zachęcając pozostałe osoby do czynnego w niej udziału.

Jako pierwszy głos zabrał prof. Andrzej Grzelakowski. Oceniał, że wiele wniosków i ocen wynikających z lektury materiałów prezentujących dorobek Habilitantki zostało potwierdzone przez poszczególnych członków Komisji. Profesor podkreślił, że przeważają opinie wskazujące na ogromny potencjał tkwiący w Habilitantce, mimo słabości i usterek szczególnie w odniesieniu do głównego osiągnięcia naukowego. Aplikacyjność tego dorobku (rozumiana nie tylko jako możliwość wykorzystania go przez praktykę gospodarczą, ale

również włączenie go do dorobku teorii ekonomii) powinna przyjść z czasem. Przygotowane recenzje dorobku powinny pomóc w przyszłości Habilitance i stać się bodźcem do prowadzenia badań na jakościowo wyższym poziomie

Biorąc pod uwagę to, że aktywność badawcza Habilitantki uległa w ostatnich latach znaczącemu przyspieszeniu, oczekiwać należy, że podejmie Ona większy wysiłek zmierzający w kierunku umiędzynarodowienia swojego dorobku naukowego. Pewne kroki w tym kierunku Habilitantka już wykonała (artykuły indeksowane w bazie WOS). Przy pewnej pokorze i dostrzeżeniu własnych słabości, Profesor widzi realną szansę na to, że dr Anna Drab-Kurowska może zmierzać w przyszłości do osiągnięcia finalnego celu, jakim jest uzyskanie tytułu profesora.

Prof. Andrzej Grzelakowski zwrócił również uwagę na rolę recenzentów wydawniczych w monografii habilitacyjnej, którzy mają ogromny wpływ na możliwość dokonania korekty osiągnięcia naukowego i podniesienie standardu jego jakości. Gdyby uwagi o takim charakterze były zgłaszane przez dobrze dobranych recenzentów wydawniczych i uwzględniane, to niewątpliwie produkt naukowy w postaci monografii trafiający do oceny członków Komisji Habilitacyjnej byłby lepszej jakości. Kończąc swoją wypowiedź, Profesor stwierdził, że podtrzymuje swoje stanowisko wyrażone w recenzji za dalszym procedowaniem w tej sprawie.

Jako kolejny głos zabrał drugi z recenzentów – prof. Andrzej Szablewski, który rozpoczął swoją wypowiedź od stwierdzenia, że z dużym zainteresowaniem przystąpił do lektury monografii habilitacyjnej. Profesor przypomniał, iż od 35 lat zajmuje się problematyką liberalizacją tzw. sektorów sieciowych, szczególnie sektora energetycznego (od 30 lat). Swoje badania w tym zakresie prowadził nie tylko na użytek ekspercki – przez wiele lat był doradcą w organach władzy publicznej, w tym także Urzędu Antymonopolowego czy Urzędu Regulacji Energetyki – ale przede wszystkim traktował je jako ważny z punktu widzenia teorii ekonomii obszar analizy odnoszącej się do kluczowego w jej ramach problemu roli państwa i rynku w gospodarce. Sektory sieciowe są pod tym względem ciekawym przykładem interwencjonizmu państwowego w gospodarkach rynkowych, bowiem w tych sektorach osiągał on do niedawna najbardziej skrajną postać. Podjęte w trzech ostatnich dekadach XX wieku procesy liberalizacji – telekomunikacji, gazownictwa i elektroenergetyki – stanowiły więc ważny przełom w myśli ekonomicznej i praktyce gospodarczej, który wyrażał się lawinowo rosnącą liczbą publikacji poświęconych przesłankom, przebiegowi, kierunkom i konsekwencjom tych procesów.

Zainteresowanie Profesora recenzowaną monografią wynikało z faktu, że nie miał okazji wcześniej zetknąć się z wiedzą o teoretycznych i praktycznych uwarunkowaniach liberalizacji sektora pocztowego, zwłaszcza z punktu widzenia pytania o specyfikę liberalizacji tego sektora oraz możliwość formułowania uogólnień, które rozszerzałyby wiedzę o procesach liberalizacji sektorów sieciowych. Według Profesora, szczególnie istotne wydawało się tu wyjaśnienie powodów słabych postępów w liberalizacji sektora pocztowego, co wymagałoby analizy, czy i pod wpływem czego słabnie siła monopolu naturalnego w tym sektorze. Chodzi tu zwłaszcza o kwestię postępu technologicznego, który odegrał kluczową rolę w liberalizacji telekomunikacji, a obecnie pełni tą samą rolę w sektorze elektroenergetycznym. Niestety problem monopolu naturalnego i czynników warunkujących jego siłę pojawia się dopiero na końcu książki Habilitantki. A przecież dopiero tego rodzaju analiza pozwala po pierwsze, odpowiedzieć na pytanie o przyczyny niepowodzenia liberalizacji, po drugie, na tej podstawie można stwierdzić w jakim stopniu liberalizacja może się dokonywać przez stosowanie klasycznej polityki konkurencji i regulacji pro-konkurencyjnej, w jakim zaś przez regulację bodźcową oraz po trzecie, jakie w związku z tym rodzaje polityk oraz zawartych w nich instrumentów należałoby użyć aby zdynamizować proces liberalizacji.

Brak tego rodzaju analizy potraktowany został przez prof. Szablewskiego jako podstawowa słabość zaprezentowanego w monografii projektu badawczego i dlatego mimo pozytywnych i bardzo pozytywnych ocen pozostałych członków Komisji, prof. Andrzej Szablewski podtrzymał swoje krytyczne stanowisko i potwierdził odmowę poparcia wniosku o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Kolejną osobą, która zabrała głos w dyskusji była prof. Elżbieta Załoga, podobnie jak jej przedmówcy, pełniąca rolę Recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym. Podkreśliła, że Habilitantka już na początku swoich rozważań zwróciła uwagę na funkcje regulacyjną konkurencji i była konsekwentna w całym wywodzie prezentowanym we wszystkich rozdziałach monografii, że to jest najważniejszy aspekt dla konkurencji na rynku usług pocztowych. Pani Profesor dostrzegła w pracy wątki teoretyczne, które wskazują na oryginalność podejścia Habilitantki i skracając już swoją wypowiedź podkreśliła, iż podtrzymuje pozytywną ocenę o monografii habilitacyjnej i całym dorobku dr Anny Drab-Kurowskiej.

Jako kolejny głos zabrał prof. Aleksander Panasiuk. Podkreślił, że sektor pocztowy jest dość wąskim obszarem, podobnie jak wspomniany przez prof. Andrzeja Szablewskiego sektor energetyczny, stąd Habilitantka zajęła się tylko tym sektorem. Nawiązanie do doświadczeń

innych sektorów sieciowych w monografii prawdopodobnie zaburzyłoby całą koncepcję pracy. Niedosyt Pana Profesora (dop. A. Szabléwskiego), w jaki sposób dochodziło do liberalizacji w sektorze pocztowym prawdopodobnie jest uzasadniony. Zdaniem prof. Aleksandra Panasiuka Habilitantka przyjęła jednak że Jej wiedza na ten temat jest już na takim poziomie, że historycznie nie odnosiła się do poszczególnych etapów liberalizacji. Dynamicznie zachodzące zmiany w latach 90-tych u.w. i początku XXI w., dla czytelnika, który bliżej zajmuje się tą tematyką mają jedynie wymiar historyczny. Autorka przyjęła więc standard wyjściowy, że nie odnosi się już do tej historii. Dokonania Habilitantki z początku Jaj kariery naukowej bliżej nawiązują do tych zagadnień, co mogło zostać bardziej w dorobku przedstawione. Kończąc swoją wypowiedź, prof. Aleksander Panasiuk stwierdził, iż pomimo uwag sformułowanych głównie do początkowej części pracy, zarówno sama monografia, jak i pozostałe elementy dorobku świadczą o zasadności dalszego procedowania w postępowaniu habilitacyjnym dr Anny Drab-Kurowskiej.

Kolejną osobą, która zabrała głos był dr hab. Wojciech Downar. Nawiązał swojej wcześniejszej wypowiedzi na temat spójności dorobku Habilitantki. Podkreślił, że duży potencjał, który posiada dr Anna Drab-Kurowska, może zostać w przyszłości lepiej wykorzystany. Chodzi m.in. o zlikwidowanie dysonansu między dużą aktywnością międzynarodową i stosunkowo małą cytowalnością publikacji. Pewien drogowskaz dla Habilitantki stanowią wskazówki do wykorzystania zawarte zarówno w recenzjach, jak i zaprezentowane w wypowiedziach w trakcie obrad Komisji. Kończąc swoją wypowiedź dr hab. Wojciech Downar stwierdził, iż jest przekonany, że Habilitantka jako samodzielny pracownik naukowy ten posiadany potencjał wykorzysta.

Jako kolejny głos zabrał dr hab. Michał Pluciński, który odniósł się tylko do jednej, ale wielokrotnie wybrzmiałej w trakcie dyskusji komisji kwestii – sprawy stosunkowo niskiej rozpoznawalności dorobku Habilitantki. Sekretarz Komisji przypomniał że Habilitantka, jak wiele innych osób, których kariera naukowa przypadła na pierwszą i drugą dekadę XXI w. dopiero w ostatnich latach zintensyfikowała swoje działania nakierowane na umiędzynarodowienie dorobku publikacyjnego. Samo powstanie dobrych publikacji bardzo często nie przekłada się jednak na szybką ich indeksację w uznanych bazach indeksacyjnych, a co za tym idzie wysoką cytowalność. Przypomniał, że nawet bardzo dobre dzieła naukowe czekają obecnie bardzo często nawet kilkanaście miesięcy na indeksację.

Jako ostatni w dyskusji głos zabrał prof. Andrzej Czyżewski. Przewodniczący Komisji rozpoczął swoją wypowiedź od stwierdzenia, iż w pełni rozumie prof. Andrzeja

Szablewskiego. Habilitantka zawiniła przedstawiając zafałszowany tytuł pracy. Monografia nie dotyczy polityki konkurencji, tylko sposobów regulacji rynku pocztowego. W autoreferacie Habilitantka mogła przedstawić od czego abstrahuje, a co w jej dziele się znajduje, ale tego nie zrobiła. Przy ocenie zerojedynkowej taka recenzja, jak ta wykonana przez prof. Andrzeja Szablewskiego jest zrozumiała. Przewodniczący zaprezentował jednak swoje stanowisko opierające się na założeniu, że w pracach awansowych trzeba stosować gradację, stopniowanie. To determinowało ocenę prof. Andrzeja Czyżewskiego, który uznał, że praca Habilitantki jest unikatowa, bardzo rzadka w sensie tematycznym. Dominuje w niej element ekspercki, ale Autorka wyraźnie poszukuje. Profesor postawił w tym miejscu pytanie, czy to upoważnia do postawienia oceny niedostatecznej. Odpowiadając na tak postawione pytanie przecząco uargumentował, że to, że Habilitantka nie umiała jasno pokazać, co chce zrobić, zostanie przez nią uzupełnione w przyszłości, gdyż udowodniła, że ma duży potencjał. Ewentualna negatywna ocena zdaniem Profesora przyniosłaby więcej szkody niż pożytku. Doprecyzował, że chodzi o problemy warsztatu habilitantów, tego co chce się powiedzieć. Protokół jest jawny, więc Habilitantka będzie mogła zapoznać się z przedstawionymi uwagami. Formułując całościową ocenę, prof. Andrzej Czyżewski określił ją jako dostateczną czy umiarkowanie pozytywną.

Na pytanie Prof. Andrzeja Czyżewskiego czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos, taką chęć wyraził po raz kolejny prof. Andrzej Grzelakowski, który zwrócił uwagę na czas złożenia wniosku przez Habilitantkę. Presja czasowa związana z chęcią realizacji postępowania habilitacyjnego wg. zasad stosowanych do 30.04.2019 i zamknięcia dotychczasowego etapu swojego rozwoju naukowego, a więc pośpiech, jaki towarzyszył składaniu wniosku, mógł także zdaniem Profesora wpłynąć na pewne uchybienia wskazane w trakcie dyskusji.

W związku z brakiem kolejnych wypowiedzi, Przewodniczący Komisji prof. dr hab. Andrzej Czyżewski poddał pod głosowanie przyjęcie uchwały, w treści której Komisja habilitacyjna po zapoznaniu i omówieniu dokumentacji postępowania habilitacyjnego, w tym recenzji osiągnięć naukowych, dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego i organizacyjnego wyraża opinię o poparciu wniosku dr Anny Drab-Kurowskiej o nadanie przez Radę Naukową Instytutu Ekonomii i Finansów Uniwersytetu Szczecińskiego stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

W głosowaniu wzięli udział wszyscy członkowie Komisji habilitacyjnej. Sześciu poparło wniosek, jeden był przeciw. Głosowanie odbyło się w trybie jawnym.

Wobec takiego wyniku głosowania, Przewodniczący Komisji stwierdził, że Komisja habilitacyjna, powołana przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w postępowaniu habilitacyjnym dr Anny Drab-Kurowskiej, podjęła uchwałę zawierającą opinię w sprawie poparcia wniosku dr Anny Drab-Kurowskiej o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse. Powyższa uchwała, wraz z uzasadnieniem uwzględniającym opinię i głosy członków Komisji habilitacyjnej zostaną przekazane Radzie Naukowej Instytutu Ekonomii i Finansów Usług Uniwersytetu Szczecińskiego w celu dalszego procedowania postępowania habilitacyjnego dr Anny Drab-Kurowskiej.

Na tym posiedzenie i protokół Komisji zostały zamknięte.

Przewodniczący: prof. Andrzej Czyżewski

.....

Sekretarz: dr hab. Michał Pluciński

.....

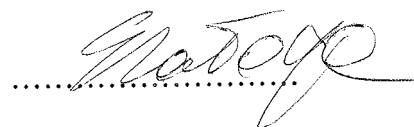

Recenzent: prof. Andrzej Grzelakowski

.....

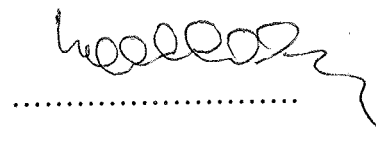

Recenzent: prof. Andrzej Szablewski

.....

Recenzent: prof. Elżbieta Załoga

.....

Członek: prof. Aleksander Panasiuk

.....

Członek: dr hab. Wojciech Downar

.....
